

TOIMINNAN JA TALOUDEN SUUNTAVIIVAT 2026

SISÄLLYS

1.	Johdanto.....	2
1.1.	Poliittinen tilanne	2
1.2.	Työmarkkinatilanne	3
2.	Talous ja työllisyys.....	5
2.1.	Suomen talous	5
2.2.	Suomen työllisyystilanne.....	6
2.3.	PAMin talous ja henkilöstö	6
3.	Toiminta.....	8
3.1.	Ennakoiva työehtotoiminta	8
3.2.	Vaikuttava järjestäminen	9
3.3.	Laadukkaat palvelut	11
3.4.	Läpileikkaava digitaalisuus	13

1. JOHDANTO

PAMin vuoden 2026 toiminnan ja talouden suuntaviivoihin on koottu ympäröivän yhteiskunnan ja talouden arviointia, mutta myös PAMin strategian neljän menestystekijän mukaisia suuntaviivoja vuoteen 2026.

1.1. POLIITTINEN TILANNE

Vuonna 2025 poliittinen ilmapiiri on riitaisampi kuin pitkään aikaan. Orpo-Purran hallituskausi on puolivälissä. Hallitus on määrätietoisesti toteuttanut kesällä 2023 hyväksymäänsä ohjelmaa, eikä oppositio ole onnistunut saamaan omaa kädenjälkeään eduskunnan käsittelyssä juuri mihinkään hallituksen esitykseen. Hallituksen ja opposition yhteistyö näyttäytyy ulkopuolisin silmin katsoottuna olevan umpisolmussa.

Orpo-Purran hallitus on systemaattisesti toteuttanut työelämäheikennyksiään, ja samalla muovannut työelämän pelikentän täysin uudenaikaiseksi. Valtaosa heikennyksistä on toteutettu suoraan Elinkeinoelämän keskusliiton ja Suomen Yrittäjien tavoitteiden mukaisesti, piittaamatta heikennysten vaikutusarvioinneista tai asiantuntijoiden näkemyksistä. Maan hallituksen toteuttamat uudistukset ja heikennykset ovat vaikeuttaneet entisestään heikoimmassa asemassa olevien tilannetta työmarkkinoilla ja yhteiskunnassa.

Vuonna 2024 voimaan astuneet heikennykset kuten työttömyysturvan porrastus, lapsikorotuksen poistaminen, työssäoloehdon pidentäminen ja sovitellun päivärahan suojaosan poistaminen ovat heikentäneet erityisesti pienipalkkaisten työntekijöiden ja työttömien toimeentuloa. Lisäksi paikallisen sopimisen laajentaminen, sovittelijan toimen rajoittaminen ja työtaisteluoikeuden rajoittaminen ovat heikentäneet työntekijän vaikutus ja neuvottelumahdollisuuksia. Näiden kaikkien heikennysten ja uudistusten vaikutukset tulevat näkymään loppuvuodesta 2025 ja täysimääräisesti vuonna 2026.

Vuoden 2025 elokuussa valmistuu Työn ja talouden tutkimuslaitos Laboren selvitys hallituksen tekemien leikkausten vaikutuksista PAMin edustamilla aloilla työskentelevien toimeentuloon ja työllisyyteen. Vuoden 2024 jäsenkyselyn mukaan joka kolmas pamilainen oli joutunut hallituksen etuusleikkauksien kohteeksi. Esimerkiksi asumistukea saaneiden osuus oli pienentynyt ja yli puolet jäsenkyselyn vastaajista oli asumisen kalleuden vuoksi joutunut vähintään harkitsemaan vaihtamista tai jopa vaihtamaan asuntoaan.

Maan hallitus on työelämäheikennysten lisäksi lakkauttanut aikuiskoulutustuen, nostanut yleistä arvonlisäverokantaa ja leikannut työmatkakorvausten enimmäismäärää sekä nostanut sen omavastuusuutta. Myös nämä muutokset näkyvät PAMin jäsenten ostovoimassa ja koulutusmahdollisuuksissa.

On odotettavissa, että maan hallituksen viimeisetkin työntekijän turvan heikentämiseksi kaavailemat lakimuutokset, kuten irtisanomissuojan heikentäminen ja määräaikaaisuuden helpottaminen tulevat astumaan voimaan vuonna 2026. Palkansaajaliike, PAM kärkipäässä on alusta asti

paitsi vastustanut näitä heikennyksiä, myös yrittänyt esittää vaihtoehtoja Orpo-Purran politiikalle.

Orpo-Purran hallituskauden puoliväliriihi pidettiin huhtikuun lopussa vuonna 2025. Työttömyys on ennätyskorkealla eikä talouskasvua ole näkyvissä.

Maan hallitus päätti puoliväliriihessään alentaa verotusta noin kaksi miljardia euroa suosien yrityksiä ja hyvätuloisia. Mittavat sosiaaliturvaleikkaukset perusteltiin aiemmin pakolla ja nyt rahaa kuitenkin löytyi veroalennuksiin. Samalla hallitus ilmoitti pyrkimyksestään luopua ay-jäsenmaksujen verovähennysoikeudesta. Jäsenmaksujen verovähennysoikeus on ollut ainoita keinoja, joilla valtiovalta on toteuttanut velvoitettaan tukea järjestäytymistä ja työehdoista sopimista. Jos liittoon kuuluvien työnantajien ja työntekijöiden määrä laskee, uhkana on työehtosopimusten yleissitovuuden romuttuminen. PAM on ilmaissut selkeästi huolensa suomalaisen työelämän heikentämisestä ja jatkaa vaikuttamistyötään huolimatta siitä, että hallituspuolueilla ei näytä olevan tahtoa kuunnella.

Vaikuttamistyössämme tulemme keskittymään pamilaisille merkityksellisten asioiden edistämiseen. PAM haluaa rakentaa yhteistä, kaikkia mukana pitävää työelämää, ratkaisuhakuisella ja eteenpäin katsovalla tavalla. Tulemme tekemään aktiivista vaikuttamistyötä, jotta palvelualoille tärkeät aiheet nousevat jatkuvasti esille ja niihin etsitään ratkaisuja politiikan keinoin. Vuosien 2024–2027 tavoiteohjelma toimii vaikuttamistyömme pohjana. Samalla kun edistämme lyhyen aikavälin tavoitteitamme, teemme jatkuvasti suunnitelmaa pitkäaikavälin tavoitteiden saavuttamiseksi.

Vaaliton vuosi on valmistautumisen vuosi

Vuonna 2026 on ensimmäinen vaaliton vuosi Suomessa kuuteen vuoteen. PAMin osalta tämä tarkoittaa, että vaikuttamistyössä katse suuntautuu vahvasti vuonna 2027 keväällä käytäviin eduskuntavaaleihin. Tavoitetyö on käynnistetty hyvissä ajoin keväällä 2025. Vuonna 2026 vaalivaikuttamisen pääpainopiste on puolueiden vaaliohjelmissa sekä vuonna 2026 pidettävissä puoluekokouksissa. Pyrimme tavoiteohjelman mittareiden mukaisesti aktiivisesti siihen, että jokaisen puolueen vaaliohjelmissa PAMin tavoitteet työelämän kehittämiseksi ovat näkyvästi esillä.

PAMin eduskuntavaalitavoitteet pohjautuvat vuosien 2024–2027 tavoiteohjelmaan. Tulemme eduskuntavaalitavoitteisiimme nostamaan paitsi yleisiä työelämää koskevia lainsäädäntöhankkeita ja toimia, niin myös esittämään ennen kaikkea PAMin jäseniä koskevia erityiskysymyksiä. Näitä ovat mm. työajan lyhentämistä ansiotasoa heikentämättä, vastentahtoisen osa-aikatyön kitkemiseen liittyviä ratkaisuja ja palvelualojen kasvua parantavia toimia.

1.2. TYÖMARKKINATILANNE

Kaikki PAMin työehtosopimukset päättyivät ja neuvoteltiin kevään 2025 aikana. Tätä kirjoittaessa osa työehtosopimuksista on solmittu ja sopimuskaudet ovat asettuneet kolmivuotisiksi, joten

ne tulevat olemaan voimassa keväälle 2028 asti. Työehtosopimukseen on kuitenkin sovittu irtisanomismahdollisuus, jonka perusteella sopimukset on mahdollista irtisanoa päättyväksi jo keväällä 2027. Näissä työehtosopimuksissa on siihen liittyen sovittu, että vuoden 2026 loppuun mennessä tarkastellaan tavoitteiden toteutumista sekä talouden ja työllisyyden näkymiä.

SAK:n säännöissä on uudistettu TES-koordinaatioon liittyviä määräyksiä. Sääntöjen mukaan yhteensovittamiseksi sekä työehtopolitiikan kehittämiseksi keskusjärjestö solmii keskusjärjestötaoisia työmarkkinapoliittisia sopimuksia, kehittää työelämän sääntelyä sekä koordinoi ja sovittaa yhteen jäsenliittojen neuvottelutoimintaa. Jäsenliitot ovat sitoutuneet toimittamaan ennen neuvottelukierrosta tiedot keskeisistä sisältötavoitteista sekä tiedot solmimisestaan työehtosopimuksista neuvottelutoiminnan yhteensovittamiseksi sekä työehtopolitiikan kehittämiseksi.

Viime työehtosopimuskierroksella SAK:n johdolla tehtiin hyvää yhteistyötä muiden liittojen kanssa ja koordinointi oli ratkaisevan tärkeää vahvistaessamme yhteistä neuvotteluasemaa. Neuvottelutoiminnan koordinoitua ja yhteensovittamista liittojen tulee jatkaa sopimuskauden aikana, varsinkin koska tavoitteiden toteutumista ja työmarkkinatilannetta arvioidaan lähes kaikilla työehtosopimusaloilla vuoden 2026 aikana.

Tällä hallituskaudella valtaa on siirtynyt työmarkkinaosapuolilta hallitukselle. Työnantajapuoli on voinut olla tyytyväinen, sillä porvarihallituksen päätökset ovat olleet elinkeinoelämälle mieleen. Seuraavien vaalien jälkeen vuonna 2027 hallituspohja voi olla erilainen, mutta ei kuitenkaan varmuudella sellainen, että kaikkia nykyisen hallituksen työmarkkinauudistuksia saadaan muutettua. Haasteena siten tulee jatkossakin olemaan työmarkkinajärjestelmään vaikuttanut sekä palkansaajien asemaa heikentänyt lainsäädäntö.

Teknolohiateollisuuden kolmivuotinen työehtosopimus päättyy vuoden 2027 lopulla, jossa loppuvuodesta 2026 niin ikään arvioidaan talouden ja työllisyyden näkymiä, jonka perusteella työehtosopimus voidaan irtisanoa. Työmarkkinatilanteeseen vuonna 2026 tällä on erityinen vaikutus, koska niin sanottu vientivetoinen palkkamalli on vahvistettu lainsäädännössä, joka tuli voimaan 1.1.2025.

Vuoden 2026 työmarkkinatilanteessa painopisteenä tulee siten ainakin olemaan tavoitteiden sekä talouden ja työllisyytilanteen arvioinnissa ja sen perusteella tehtävissä päätöksissä, niin PAMin työehtosopimuksissa kuin koko työmarkkinakentässä.

2. TALOUS JA TYÖLLISYYS

2.1. SUOMEN TALOUS

Suomen talous supistui 0,3–0,5 prosenttia vuonna 2024, kun heikko kuluttajakysyntä ja julkisen talouden mittavat leikkaukset pitkittivät talouden matalasuhdannetta. Suhdannekäännne vaikuttaa alkuvuodesta 2025 olevan kuitenkin käsillä, sillä niin teollisuuden uudet tilaukset, kuluttajakysyntä kuin rakentamisalan näkymätkin ovat piristyneet loppuvuodesta. Vuodelle 2025 odotetaan 0,8–2,0 prosentin ja vuodelle 2026 1,5–2,0 prosentin bruttokansantuotteen kasvua, joskin geopolitiittiset jännitteet ja kauppasodan uhka aiheuttavat yhä poikkeuksellista epävarmuutta ennusteisiin.

Kuluttajahintojen kasvu rauhoittui jo vuonna 2024 inflaation jäädessä 1,6 prosentin tasolle lähinnä asuntolainojen korkojen kasvun sekä arvonlisäveron pääkannan korotuksen vauhdittamana. Pienituloisille tuo helpotusta erityisesti elintarvikehintojen kasvun pysähtyminen, joskaan niiden kääntymisestä laskuun kohti energia- ja kustannuskriisiä edeltänyttä tasoa ei ole merkkiä. Kuluttajahintojen odotetaan vuosina 2025 ja 2026 kasvavan 1,1–2,0 prosentin vauhdilla.

Euroalueen talous- ja hintakehitys antaisi ymmärtää keskuspankin koronlaskujen jatkuvan kuluvana vuonna, mutta EKP:n päätöksiin vaikuttaa myös euron ja dollarin välisen vaihtosuhteen kehitys. Laskeva korkotaso vauhdittaa asuntokaupan ohella toivottavasti myös yritysten kiinteitä investointeja, jotka ovat jääneet viime vuosina vähäisiksi. Suhdannekäännettä tukevat myös kohenevat yritysten suhdanneindikaattorit, joskin kuluttajien luottamus on yhä jämähtänyt matalalle tasolle.

Sekä vähittäiskaupan että tukkukaupan myyntimäärät laskivat läpi vuoden 2024, joskin hintojen kasvu riitti kääntämään vähittäiskaupan euromääräisen myynnin kehityksen positiiviseksi. Päivittäistavarakaupassa myyntimäärät pysyivät laajalti ennallaan ja kannattavuus on säilynyt erittäin korkealla tasolla, mutta erikoiskaupan tilanne on ollut huomattavasti vaikeampi.

Majoitus- ja ravitsemistoiminnassa vuosi 2024 oli vaihteleva kausitasoitettun liikevaihdon volyymin kääntynyt alkuvuodesta laskuun, joskin hintojen nousu piti euromääräisen liikevaihdon jotakuinkin ennallaan. Talvikausi 2024–2025 alkoi kuitenkin vahvasti jo marras-joulukuussa, kun myyntivolyyymi kääntyi jälleen kasvuun sekä majoitus- että ravitsemispuolella, ja ulkomaisten matkailijoiden yöpymisten määrä suomalaisissa majoitusliikkeissä oli ennätyksellisen suuri.

Kiinteistön- ja maisemanhoidon sekä turvallisuus-, vartiointi- ja etsiväpalveluiden palvelumyyntin volyyymi on kyntänyt käytännössä paikallaan jo kolmen vuoden ajan. Samalla jaksolla euromääräinen liikevaihto on kuitenkin kasvanut 4–5 prosentin vuosivauhtia tuottajahintojen kasvun johdosta. Näiden tukitoimialojen volyymin voi olettaa kääntyvän jälleen kasvuun hieman viiveellä siitä, kun rakentamisala toipuu korkean korkotason sille aiheuttamasta taantumasta.

2.2. SUOMEN TYÖLLISYYSTILANNE

Työllisyystilanne on Suomessa heikentynyt kuluneen vuoden aikana, ja 20–64-vuotiaiden työllisyysasteen trendi oli 76,5 prosenttia tammikuussa 2025, kun vuotta aiemmin se oli 77,4 prosenttia. 15–74-vuotiaiden työttömyysasteen trendi on vastaavasti noussut vuoden takaisesta 7,8 prosentista 8,9 prosenttiin tammikuussa 2025. Kuntien työllisyyspalveluihin ilmoitettujen uusien avoimien työpaikkojen määrä on myös tippunut merkittävästi, ja tammikuussa 2025 oli kaikkiaan avoinna 95 400 tällaista työpaikkaa, mikä on 38 000 vähemmän kuin vuotta aikaisemmin.

Työttömien osuuden voimakas kasvu johtuu siitä, ettei työvoimaosuus ole laskenut kuten on tyyppillistä matalasuhdanteessa. Tämä koskee erityisesti naisia, joiden lukumäärä osana työvoimaa on kasvanut vuoden takaiseen verrattuna huolimatta heikosta työllisyystilanteesta. Talouden voimistumisen odotetaan kääntävän työvoiman kysynnän vuonna 2025 jälleen kasvuun. Työikäisen väestön odotetaan tulevina vuosina yhtä lailla kasvavan lisääntyneen maahanmuuton johdosta.

Palkansaajien lukumäärä pysyi ennallaan tukkukaupassa ja laski hieman vähittäiskaupassa vuonna 2024 vuoteen 2023 verrattuna. Majoitus- ja ravitsemistoiminnassa sekä kiinteistön- ja maisemanhoidon toimialalla palkansaajien määrä sen sijaan kasvoi hieman. Palkansaajien tekemät työtunnit kasvoivat samalla ajanjaksolla kaikilla näistä toimialoista – voimakkaimmin majoitus- ja ravitsemistoiminnassa, jossa kasvua oli 8,1 prosenttia. Muilla tarkastelluilla toimialoilla kasvu oli parin prosentin luokkaa. Turvallisuus-, vartiointi- ja etsiväpalveluiden ajantasaisia tietoja ei julkaista työvoimatutkimuksen yhteydessä, mutta alan palkkasumman kehitys antaa ymmärtää tehtyjen työtuntien kasvaneen vahvasti vuonna 2024.

Majoitus- ja ravitsemistoiminnassa osa-aikaisen työn osuus on jatkanut kasvuaan ja osa-aikaista työtä teki vuonna 2023 peräti 45,9 prosenttia palkansaajista. Kiinteistön- ja maisemanhoidon toimialalla, joka käsittää sekä kiinteistönhoito että siivouspalvelut, osa-aikatyö yleistyi yhtä lailla huomattavasti 25,6 prosenttiin vuonna 2023. Turvallisuus-, vartiointi- ja etsiväpalveluissa osa-aikatyön osuus harppasi 32,0 prosenttiin. Alalla huomattavaa on myös määräaikaisen koko-aikatyön harvinaistuminen. Kaupan alalla osa-aikatyön osuus pysyi melko lailla muuttumattomana vuodesta 2022 tukkukaupassa 6,9 prosentissa ja vähittäiskaupassa 45,2 prosentissa.

Opiskelu oli 35,2 prosentin osuudella vuonna 2023 ensimmäistä kertaa yleisin syy osa-aikatyöhön PAMilaisissa ammateissa ohittaen koko-aikatyön puutteen, jonka osuus oli 31,9 prosenttia. Eriteltyt tiedot työsuhteiden laadusta ja osa-aikaisuuden syistä saadaan huomattavalla viiveellä Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksesta, joten vuoden 2024 tietoja ei ollut kirjoitushetkellä saatavilla.

2.3. PAMIN TALOUS JA HENKILÖSTÖ

Liiton talouden pohja on vahva. Vuoden 2026 osalta työttömyyskassan taloudellisen tilanteen kehittyminen voi vaikuttaa myös liiton talouteen ja jäsenmaksutuloon, jos työttömyyskassa

joutuu nostamaan jäsenmaksuaan. Sijoitustoiminnan osalta sijoitusympäristö on haastava ja globaalit kriisit tuovat epävarmuutta sijoitustoiminnan tuottoihin. Liiton sijoitukset ovat kuitenkin hyvin hajautettu ja sitä kautta riskiä on pyritty pienentämään.

PAMin pitkän (2024–2027) henkilöstösuunnitelman mukaan vuoden 2025 lopulla arvioidaan loppukauden henkilöstömäärätavoite. Suunnitelmassa on linjattu, että mikäli liiton jäsenmääräkehitys ei näytä kohenemisen merkkejä vuoden 2025 loppuun mennessä, jätetään vuosien 2026 ja 2027 aikana eläköityvistä tehtävistä (10) puolet täyttämättä, jolloin liiton henkilöstömäärä laskisi vuoden 2027 loppuun mennessä 149:ään. Henkilöstökulujen osalta lähtökohtana on, että jäsenmaksutulojen ja sijoitustoiminnan tulojen tulee kattaa liiton toimintamenot eivätkä kokonaishenkilöstökulut voi ylittää 45 % liiton kokonaismenoista.

3. TOIMINTA

Vuoden 2026 painotukset strategian menestystekijöiden mukaan:

3.1. ENNAKOIVA TYÖEHTOTOIMINTA

Ennakoiva työehtotoiminta

Työehtotoimintamme on ennakoivaa ja pitkäjänteistä. Teemme uusia avauksia tavoitteillamme ja kehitämme työehtosopimuksia vastaamaan alojen kehitykseen ja työntekijöiden tarpeisiin. Haemme työnantajaliittojen kanssa yhteisymmärrystä alojen kehityksestä. Työnantajaliitot ovat ensisijaisia neuvottelukumppaneitamme.

Työehtojen kehittämisen ja järjestämisen yhteys on vahva ja sitä kehitetään luomalla yhteisiä tavoitteita sekä pitkän aikavälin suunnitelmia. Työntekijöiden työelämää ja arkea parantavia avauksia haetaan aktiivisesti sekä yritys- ja paikallistasolla että yhteiskunnallisesti.

Vuonna 2026 yhteiskunnallinen vaikuttaminen nousee työehtotoiminnan keskiöön. Kuluva hallituskausi ja neuvottelukierros ovat osoittaneet, että aiempaa suurempi osa työelämän sääntelystä on siirtynyt politiikan areenoille ja sen myötä sopimusjärjestelmän ja yhteisen valmistelun ulkopuolelle. Parannuksia pamilaisten työntekijöiden työelämään ja arkeen valmistaudutaan siksi edistämään vuoden 2027 eduskuntavaaleissa ja hallitusohjelmaneuvotteluissa. Vuoden 2026 aikana varmistetaan, että esimerkiksi kollektiivinen sopimusoikeus, oikeus koko-aikatyöhön ja työajan lyhentäminen puhuttavat työpaikoilla ja näkyvät puolueiden vaaliohjelmissa.

Muun muassa osa-aikatyöntekijöiden ja ei-työsuhteisten asemaan liittyviä parannuksia on tarpeen edistää oikeudellisen edunvalvonnan keinoin, erityisesti EU-tason sääntelyn mahdollisuuksia hyödyntäen. Tavoiteohjelman tavoitteita on tarpeen edistää myös osana työpaikkojen ja ammattiosastojen aktivoimista.

Työehtosopimusten osalta viedään käytäntöön edellisissä neuvotteluissa sovittuja systeemitason uudistuksia, joista esimerkiksi kaupan myyjien palkkausjärjestelmä muuttaa palkitsemisen käytäntöjä tuhansilla työpaikoilla ja koskettaa lähes 100 000:ta työntekijää.

Työehtosopimusten osalta arvioitavaksi tulee lisäksi, irtisanotaanko työehtosopimukset päätty-mään jo vuoden 2027 alussa. Neuvottelutavoitteiden valmistelu ja työpaikkojen aktivointi käynnistetään jo vuoden 2026 aikana mahdollisten irtisanomisten varalta. Samalla arvioitavaksi tulee

SAK:laisten liittojen koordinaation tiivistäminen ja muu yhteistyö työmarkkinamallin kestäväksi kehittämiseksi.

Työehtotoiminta onnistuakseen vaatii laajan mandaatin jäsenistöltä ja järjestäytymisen kautta annetun valtuutukseen. Tietoisuus valtakunnallisen työehtotoiminnan merkityksestä saavutetaan osallistamalla jäsenistöä säännöllisesti ja kartoittamalla mahdollisia kehitystarpeita työehtosopimusten sisältöihin. On tärkeää luoda rakenteita ja vaikuttamisen väyliä jäsenistölle, jossa he pääsevät laajasti tuomaan esille näkemyksiään.

3.2.VAIKUTTAVA JÄRJESTÄMINEN

Vaikuttava järjestäminen

Vahvistuvat työpaikat ovat toiminnan perusyksiköitä. Yhä laajempi luottamushenkilöiden ja aktiivien joukko kehittää sekä työntekijöiden arkea että yhteiskunnallista tietoisuutta ja aktiivisuutta. Järjestäytyneet työsuojeluvaltuutetut ovat entistä tärkeämpi osa tätä joukkoa.

Ammattiosastojen keskeisin rooli on työpaikkojen tukeminen, luottamushenkilöiden toiminnan mahdollistaminen sekä järjestäminen. Jäsenhankinnan pääkohderyhminä ovat nuoret ja maahan muuttaneet. Jäsenhankinnassa ja -pidossa hyödynnetään entistä tehokkaammin olemassa olevaa sekä uutta tietoa.

Vahvan ammattiliiton perustana toimii aktiivinen ja toimintavalmis jäsenistö, joka kykenee itseensä toimintaan työpaikkatasolla ja hallitsee erilaisia vaikuttamisen keinoja. Vuonna 2026 on tärkeää kehittää jäsenyyden merkitystä ja luoda edellytyksiä paikallisen edunvalvonnan onnistumiselle. Jäsenhankinnassa onnistuminen edellyttää ammattiliiton merkityksen ja kollektiivisen toimintalogiikan ymmärtämistä kaikilla tasoilla. Jäsendemokratian kanavia kehitetään ja toimintaa suunnataan päämäärätietoisesti kohti osallistavaa ammattiliittoa, minkä avulla pyritään vaikuttamaan työpaikkatasolla jäsenten arkeen rohkaisemalla heitä toimimaan yhdessä.

Vuonna 2026 on edelleen tarve parantaa järjestäytymisastetta, kehittää aktiivista työpaikka-toimintaa ja tukea ammattiosastojen toiminnan kehittymistä. Jäsenhankinnallisia toimia toteutetaan monipuolisesti. Luottamushenkilöillä, ammattiosastoilla, PAMin henkilökunnalla ja jokaisella PAMin jäsenellä on mahdollisuus tehdä jäsenhankintaa. Jäsenhankinnalle on tavoitteet ja palkitsemisjärjestelmät, joita hyödynnetään hyvien tulosten aikaansaamiseksi. Työpaikkatason jäsenhankinnan rinnalla jatketaan ja kehitetään erilaisia jäsenmarkkinoinnin keinoja erityisesti niiden kohderyhmien tavoittamiseksi, joita työpaikkatoiminta ei tavoita.

Strategian mukaisesti jäsenhankinnan pääkohderyhminä ovat nuoret ja maahanmuuttajat. Molempien kohderyhmien tavoittaminen vaatii erilaisia ja osin uusia keinoja.

Marava -alan projekti jatkuu vuonna 2026 painottuen työpaikkojen järjestöllisen toimintakyvyn ja järjestäytymisen kohottamiseen. Työelämätiedotus -projektin kautta panostetaan palvelu-aloilla opiskelevien työelämätietouteen oppilaitoksissa.

Nuoret tavoitetaan sosiaalisessa mediassa, erityisesti Instagramissa ja TikTokissa. Nuoria täytyy lähestyä heidän omalla tavallaan, sopeuttaen PAMin sanoma kulloinkin trendaavaan tyyliin. Maahanmuuttajien tavoittaminen vaatii mm. viestimistä maahanmuuttajille merkityksellisistä asioista, tietosisältöjen sopeuttamisen maahanmuuttajien tarpeisiin sekä maahanmuuttajayhteisöjen huomioimista osana viestintää.

Vuonna 2026 viedään määrätietoisesti eteenpäin järjestäytynyt työpaikka -toimintamallia, jonka avulla työpaikoille rakennetaan entistä parempi kyvykkyys paikalliseen edunvalvontaan. Korkea järjestäytymisaste, aktiiviset jäseniitit, koulutetut luottamushenkilöt, testattu toimintakyky ja modernit työvälineet luovat yhdessä järjestäytyneen työpaikan, jossa on kykyä toimia työntekijöiden etujen puolesta. Järjestämiskoulutuksia toteutetaan vuoden aikana valituille kohderyhmille kattavasti.

Toimintavuoden aikana edistetään järjestävän ammattiosaston toimintamallia. Aloitettut kokeilut etenevät ja niistä saatujen kokemusten perusteella voidaan ottaa uusia ammattiosastoja mukaan. Näin saadaan ammattiosastotoimintaa uudistettua ja lisää vaikuttavuutta työpaikkojen järjestämistyöhön.

Maahan muuttaneiden järjestäytyminen

Maahanmuuttaneiden järjestäytymiseen ja jäsenyyteen panostetaan edelleen vuonna 2026. Toiminnan muotoa arvioidaan samalla kun maahanmuuttaneiden projektin jatkoa arvioidaan loppuvuodesta 2025.

Vuonna 2025 perustettu PAMin maahanmuuttajafoorumi Impact Forum jatkaa toimintaansa vuonna 2026 ja tuo maahan muuttaneiden näkemyksiä liiton päätöksentekoon. Foorumia on koulutettu kansalaisvaikuttamisesta, ja sen laajan valtakunnallisen verkoston ansiosta toiminta on vaikuttavaa. Ennen eduskuntavaaleja foorumi voi aktivoitua esimerkiksi kansalaisaloitekampanjan muodossa.

Maahan muuttaneet muodostavat PAMin nopeimmin kasvavan jäsenryhmän, ja heidän monimuotoisuutensa tulee ottaa huomioon koko organisaation toiminnassa. Aiemmin suurimmat kieliryhmät olivat venäjän- ja vironkieliset, mutta heidän rinnalleen ovat nousseet erityisesti filippiiniläiset. Lisäksi Intian niemimaalta (Intia, Pakistan, Nepal jne.) tulevien jäsenten määrä on kasvanut niin, että tämä kieliryhmä on jo yhtä suuri kuin vironkieliset.

Luottamushenkilötehtävän tukeminen viestinnällisesti

Luottamusmiehet ja työsuojeluvaltuutetut ovat keskeisiä viestinviejiä ja toimijoita työpaikoilla. He ovat monesti myös ”kasvot ja ääni” ammattiliitolle. Luottamushenkilöiden myötä jäsenten kokemus PAMista voi olla erinomainen tai mahdollisesti myös pettymys. Luottamushenkilöiden toiminnalla on merkittävä vaikutus jäsenhankintaan ja jäsenpitoon.

Henkilöstöedustajia tulee valituiksi tehtäviin erilaisin lähtötiedoin ja -taidoin. Kaikessa toiminnassa on tärkeää tukea valittujen edustajien jaksamista tehtävässään, sekä mahdollistaa heidän onnistumisensa valituksi tulemisen jälkeen. Luottamusmiehen valitseminen on ensimmäinen askel työpaikan järjestäytymisessä ja se mahdollistaa rakenteiden luomisen työpaikoille. Näiden rakenteiden ylläpitäminen ja jatkuvuuden turvaaminen on tärkeää osana vaikuttavaa järjestämistä.

Erityisesti oikeanlainen viestintä ja tietoisuuden lisääminen työpaikoilla, sekä työntekijöiden osallistaminen, ovat sellaisia asioita, jotka edesauttavat jatkuvuuden, sekä järjestäytymisen merkityksen korostumista päivittäisessä toiminnassa. Henkilöstöedustajille pyritään tarjoamaan selkeitä viestintävälineitä, että he eivät olisi riippuvaisia työnantajan hallitsemista järjestelmistä.

3.3.LAADUKKAAT PALVELUT

Laadukkaat palvelut

PAMin palvelut ovat laadukkaita ja entistä paremmin tavoitettavia. Palveluilla tarkoitetaan jäsenyys-, työsuhde- ja työyhteisöpalveluja sekä sisäisiä palveluja. Niitä toteuttavat keskus toimisto, aluetoimistot, ammattiosastot sekä luottamushenkilöt.

Palvelukokonaisuutta kehitetään muuttuvaa toimintaympäristöä ennakoiden ja jäsenten omia toimintamahdollisuuksia edistäen. Maahan muuttaneiden osallistumista, palvelutarvetta ja asemaa työmarkkinoilla edistetään läpileikkaavasti kaikissa perustoiminnoissa sekä erillisessä projektissa.

PAM tarjoaa palveluita, jotka vahvistavat jäsenten edunvalvontaa, osallistumista ja osaamista sekä luovat turvaa eri elämän tilanteissa. Tavoitteena on tuottaa merkityksellisiä ja helposti saatavuttavia jäsenpalveluita, joissa huomioidaan jäsenten moninaisuus ja tarpeet. Merkityksellisyyden kokemus lisää jäsenpitoa ja edesauttaa jäsenhankintaa.

PAMin palveluiden näkyvyyttä ja tunnistettavuutta vahvistetaan brändäyksen avulla. Näin ne erottuvat muiden toimijoiden tarjoamista vaihtoehdoista. PAMin toimintaa tuodaan esiin laaja-alaisesti, monikanavaisesti ja eri kohderyhmille suunnatusti. Tämä voi tarkoittaa liiton omaa toimintaa tai esimerkiksi erilaisia hankkeita tai kampanjoita, joissa olemme mukana.

Lisäksi jäsenetujen strateginen kehittäminen on ollut yksi laaja kokonaisuus, johon olemme pureutuneet jo vuoden 2025 aikana. Tavoitteenamme on tuottaa jäsenille merkityksellisiä etuja ja personoituja ratkaisuja jäsenyyden eri vaiheisiin. Uuden jäsenetukokonaisuuden käyttöönoton vaihe on keväällä 2026.

Erinomainen jäsenkokemus

Mitatusti erinomainen jäsenkokemus on meille ensiarvoisen tärkeää, se vahvistaa jäsenpitoa ja parhaimmillaan edesauttaa myös jäsentuloa sekä synnyttää tyytyväisiä jäseniä. Erinomainen jäsenpalvelu tarjoaa enemmän kuin jäsen ymmärtää pyytää. Tavoitteenamme on monikanavainen ja personoitu jäsenpalvelu, joka tuo aitoa lisäarvoa jäsenelle.

Päästäksemme mahdollisimman hyviin jäsenkokemuksen tuloksiin, edellyttää se PAMin digitaalisten palveluiden kehittämistä ja mittavaa järjestelmäuudistusta, palveluprosessien kehittämistä sekä henkilökunnan ja luottamushenkilöiden palveluosaamisen vahvistamista.

Järjestelmäkehitystyö aloitettiin vuonna 2024, jolloin tehtiin digitaalisen jäsenpalvelun konsepti sekä kriteerit järjestelmäkilpailutukselle. Kilpailutus ja järjestelmien testausvaihe aloitetaan syksyllä 2025, tämä jatkuu vielä vuoden 2026 alkupuolella, tavoitteena kuitenkin saada kaikki uudet järjestelmät jäsenten käyttöön vuoden 2026 loppuun mennessä.

Digitaalisten palvelujen kehittämisen keskiössä ovat olleet myös kanavastrategiaan perustuva kanavaohjaus ja AI chatbotit. Kehitystyötä jatketaan vuoden 2026 aikana, ensimmäisten käyttökokemusten pohjalta.

Jäsenkohtaamisen taitoja vahvistetaan henkilökunnalle suunnatussa palveluosaamisen koulutuskokonaisuudessa, jota on suunniteltu yhteistyössä kassan kanssa. Koulutusta on pilotoitu vuonna 2025 ja saatujen palautteiden pohjalta jatkokehitetään edelleen vuonna 2026. Lisäksi luottamushenkilöille on järjestetty palveluosaamisen koulutusta, jota koulutetaan edelleen vuoden 2026 aikana.

Jäsenten kokemukset ja palautteet palveluista auttavat meitä kehittymään ja onnistumaan tavoitteessamme tarjota *"Parasta palvelua pamilaisille"* mahdollisimman hyvin. Jäsenpalvelukokemusta mitataan vuosittaisella palveluihin keskittyvällä jäsenkyselyllä sekä palvelukohtaisilla mittareilla, lisäksi palveluja muotoillaan jäsenpaneelin ja maahanmuuttajafoorumin avulla.

Koulutuspalvelujen suoraviivaistaminen

Koulutuspalveluja suoraviivaistetaan ja niiden käyttöä helpotetaan. Verkossa toimiva PAM-kampus tarjoaa laajan kattauksen verkko-opintoja ja valmiita koulutuspolkuja, jotka voivat sisältää myös lähikoulutusta. Osaamispisteiden lisäksi harkitaan erilaisten osaamismerkkien käyttöönottoa. Urapalvelut tuodaan myös osaksi PAM-kampusta.

Taustalla Howspace Hub toimii helppokäyttöisenä verkkokoulutuksen tukikohtana. Samalla kehitetään viestintää sekä markkinointia ja brändätään "Osaamistalo PAM" tai "PAM-kampus".

Vaikka verkkokoulutuksen profiili kasvaa, emme unohda luottamushenkilöiden lähikoulutusta. Erityisosaaminen vaatii syvempää ja pohtivampaa pedagogista otetta, johon lähikoulutus soveltuu parhaiten. Luottamushenkilöt löytävät edelleen koulutuksen pariin – ja tarjoamme heille laatua.

Luottamusmiesten koulutuksessa huomioidaan substanssiosaamisen kehittäminen sekä oman alan työehtosopimuksen tunteminen ja muuttuva lainsäädäntö. Täydennyskurssien sisällöissä painotetaan alakohtaisuutta ja koulutuksissa huomioidaan ajankohtaiset lainsäädännön muutokset.

3.4. LÄPILEIKKAAVA DIGITAALISUUS

Läpileikkaava digitaalisuus

Digitaalisuus läpileikkaa kaikki PAMin toiminnot ja toimintatavat. Älykäs tiedon keruu sekä sen ajankohtainen hyödyntäminen mahdollistavat entistä paremman päätöksenteon, toiminnan ja toimintojen ohjauksen. Tämä edellyttää omien tietojärjestelmien kehittämistä sekä erilaisten digitaalisten alustojen hyödyntämistä niin palveluissa, työehtotoiminnassa kuin järjestämisessä.

Digitaalisuuden laaja käyttöönotto edellyttää myös henkilökunnan ja aktiivien osaamisen ja kyvykkyyden kehittämistä.

PAMin järjestelmävaatimusten määrittelyt on saatu valmiiksi jäsenpalveluiden suunnittelun ja kehittämisen myötä. Koska nykyiset järjestelmät eivät enää tue jäsenpalvelun tarpeita, PAM tavoittelee kenties historiansa merkittävintä järjestelmä uudistuskokonaisuutta, jonka tavoitteena

on huomioida jäsenten muuttuvat tarpeet osana erinomaista palvelukokemusta. Järjestelmäuudistuksen kohteena ovat jäsenrekisteri, työsuhdeasioiden hoito, kurssihallinta sekä jäsenasiointi, käsittely ja arkisto. Tavoitteena on, että jäsen saisi kaikki liiton tarjoamat jäsenpalvelut yhdestä paikasta.

Järjestelmäuudistuksen tarkoituksena on paitsi tukea jäsenpitoa myös parantaa jäsenkokemusta nykyiseen ratkaisuun verrattuna. Uuden palvelun tavoitteena on olla käyttöönottovalle heassa selkeästi parempi kuin nykyinen järjestelmä ja mahdollistaa jatkuva kehitys vastaamaan muuttuvia tarpeita.

Samalla tekoälyn ja muiden digitaalisten palvelujen mahdollisuuksia hyödynnetään entistä laajemmin. Näin mahdollistetaan entistä nopeampi ja personoidumpi jäsenviestintä ja -palvelu esimerkiksi tekoälypohjaisella chat-palvelulla tai verkkosivujen ja uutiskirjeiden personoinnilla.